

บทคัดย่อ

T 148815

ชื่อภาคินิพนธ์ : การพัฒนากลุ่มผลิตผ้าบาติก : กรณีศึกษา ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
จังหวัดนราธิวาส
ชื่อผู้เขียน : นางดวงรัตน์ แวสะมะแอ
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)
ปีการศึกษา : 2546

การศึกษาเรื่องการพัฒนากลุ่มผลิตผ้าบาติก : กรณีศึกษา ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
จังหวัดนราธิวาส มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการก่อเกิดการพัฒนา กลุ่ม และผลการดำเนินงาน
ของกลุ่ม โดยเน้นศึกษาปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (Process) ผลงาน (Output)
ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ
1) คณะกรรมการกลุ่มทั้ง 4 คน และ 2) สมาชิกกลุ่มผลิตและจำหน่าย 15 คน จาก 33 คน
ซึ่งเลือกตัวอย่างโดยวิธีเจาะจงเลือกสมาชิกที่เป็น Key Informants เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ
แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ร้อยละ

ผลการศึกษา

1. กระบวนการก่อเกิดกลุ่มผลิตผ้าบาติก เกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มผลิตผ้าบาติก
ตำบลกะลุวอเหนือ ที่ได้ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากการเรียนรู้จากอดีต ที่การผลิต
ผ้าบาติก เคยสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดนราธิวาสมาก่อน และการรวมตัวกันประสบความสำเร็จได้
ด้วยการได้รับการสนับสนุนในด้านอุปกรณ์ในการผลิต และปัจจัยทางการเงิน จากหน่วยงาน
ราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. กระบวนการพัฒนา กลุ่ม กลุ่มสังเกต และสัมภาษณ์จากคณะกรรมการกลุ่ม ทั้ง 4
คน และสมาชิกกลุ่มผลิตและจำหน่าย 15 คน กลุ่มได้กระจายงานและคำตอบแทนให้สมาชิกต่อ
เดือนเท่ากันทุกคน มีการพัฒนาการผลิตได้หลากหลายตามความนิยมของตลาด มีกระบวนการ
พัฒนาการผลิตลดการสูญเสียและสิ้นเปลือง วัตถุดิบ ในการผลิตมีการขยายฐานการจำหน่ายเพิ่มขึ้น
ทุกปี มีการบริหารทางการเงินอย่างโปร่งใส สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ทั้งร่วม

ระดมความคิดในการวางแผนการบริหารการผลิต มีส่วนร่วมในการผลิตผลิตภัณฑ์ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

3. ผลการดำเนินงานกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สมาชิกกลุ่มมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สมาชิกมีรายได้สูงขึ้นทุกปี ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นไม่ต้องเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน กลุ่มมีการสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก การได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็งและภูมิใจในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่สามารถทำให้กลุ่มสามารถพึ่งตนเองได้ และมีแนวโน้มที่ผู้ศึกษาเห็นว่าสามารถจะพัฒนากลุ่มได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา มีดังนี้ 1) แกนนำกลุ่มควรมีการชักนำให้สมาชิกกลุ่มผลิตและจำหน่ายเข้ามามีส่วนร่วมของกลุ่มมากกว่าเดิม 2) กลุ่มควรได้รับการส่งเสริมทางด้านวิชาการ โดยเฉพาะด้านบริหารการจัดการ และการส่งเสริมทางด้านการตลาดให้มากกว่าปัจจุบัน และ 3) กลุ่มควรได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมสินค้าผลิตภัณฑ์และจำหน่ายในโอกาสงานเทศกาลต่าง ๆ ทั้งภายในจังหวัด และภายนอกจังหวัด

The purpose of this research was to study the originating procedure in development and performance of the group, emphasized on input, process, outcome and impact factors. The research sample consisted of 1) all 4 members of the board of the group 2) 15 out of 33 members of the sale and production groups by means of purposive selection from key informants. Questionnaires were used as the research instrument. Statistics of frequencies and percentage were used.

The findings could be summed up as follows :

1. The originating procedure in development of the batik producing group occurred from joining together of batik producing groups in Tambon Kaloowor Nua, where folk wisdom had been inherited from knowledge in the past, since production of batik had brought reputation to the Narativas Province. Their uniting came to success under supports of production equipment and financial factors from the official units and relating organizations.

2. The development of the group : according to group observation and interviewing of the 4 members of the board of the group and 15 members of production and sale group, the group had equally dispersed job and monthly income to its members. Variety of products had been developed in responding to the market favour. Process of reducing lost and waste of raw materials in the production had been developed. Every year, base of sale distribution had been expanded. Financial management had been transparently performed. All members participated in the process of development, including brain storming in production management plan, producing the products and in the community activities.

3. Performance of the group : products of the group had achieved the qualification and standard. Number of the group members were increased. The group members' income had been increased every year, resulted in well being, no need to migrate. Network had been formed both within and out side of the group. Being supported from the community leaders and related organizations made the group stronger and proud of producing their products which set them self-reliance. In view of the researcher, the group seem to have sustainable development.

Recommendations emerged from the study are as follows :

1. Leading of the group should motivate members of production and sale groups for more group participation.

2. The group should obtain academic support especially in administrative management and marketing support, more than in the present.

3. The group should be supported in sending their products to join exhibition and selling in the occasions of festival both within and outside of the province.